

Geanonimiseerd uittreksel arrest hof van beroep Gent – vierde kamer – dd. 21.02.2023

In de zaak van het openbaar ministerie en de burgerlijke partijen:

1. INSTITUUT VOOR DE GELIJKHEID VAN VROUWEN EN MANNEN,
2. UNIVERSITEIT GENT,

Tegen beklagde

J.H.

beklaagd van:

Als dader of mededader in de zin van artikel 66 van het strafwetboek;

A seksisme

in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden een gebaar of handeling te hebben gesteld, die klaarblijkelijk bedoeld is om minachtig uit te drukken jegens een persoon wegens zijn geslacht, of deze, om dezelfde reden, als minderwaardig te beschouwen of te reduceren tot diens geslachtelijke dimensie en die een ernstige aantasting van de waardigheid van deze persoon ten gevolge heeft, namelijk:

door zich op minachtende en kleinerende wijze uit te laten over bepaalde personen en hen op die manier als minderwaardig beschouwen, onder meer, niet limitatief opgesomd jegens:

- Een vrouwelijke doctoraatstudente ‘zo’n pront narcistisch dingske, blauwe oogskes, tietjes’
- Vrouwelijke wetenschapster ‘een schoon voorbeeld van hoe het misloopt hé. We hadden hier een of andere V.B. in den tijd, da was ook zo’n halfwassen ‘wetenschapster’
- Moeders van kinderen met autisme ‘das het Foetal Alcohol Syndrome. Als ge zuipt tijdens de zwangerschap, das wat ge krijgt. Er zijn er veel he. Ik herken ze zo he, al mijn autistische vrouwelijke patiëntes, en hun ma (drinkbeweging met hand), ja ja, allemaal!’
- G.T. ‘das het Foetal Alcohol Syndrome. Als ge zuipt tijdens de zwangerschap, das wat ge krijgt’

(art. 2 en 4 van de wet van 22 mei 2014 ter bestrijding van seksisme in de openbare ruimte en tot aanpassing van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie teneinde de daad van discriminatie te bestraffen ; art. 444 Sw)

te 9000 Gent en/of elders in het Rijk op 4 december 2019 en op 10 december 2019

door J.H.

ten nadele van Universiteit Gent

ten nadele van instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen

B aanzetten tot discriminatie jegens een persoon

in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden te hebben aanzet tot discriminatie jegens een persoon wegens zijn geslacht, en dit, zelfs buiten de in artikel 6 bedoelde domeinen van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen, op basis van seksuele intimidatie krachtens artikel 19 van voormelde wet juncto artikel 5 lid 10°, namelijk:

Tijdens een openbare bijeenkomst in de Aula van Universiteit Gent te hebben aangezet tot discriminatie en seksuele intimidatie door ongewenst verbaal gedrag met een seksuele connotatie te uiten, met als doel of gevolg dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt gecreëerd. Onder meer jegens een vrouwelijke doctoraat studente, vrouwelijke wetenschapster, homoseksuelen, moeders van kinderen met autisme en G.T. onderstaande uitspraken te hebben geformuleerd:

- ‘zo’n pront narcistisch dingske, blauwe oogskes, tietjes’
- ‘ ik zeg van welke planeet komt gij, ik zeg ne jongen, die ten opzichte van andere jongens, een probleem met nota bene een meiske, moet gaan hulp zoeken bij een wijf, weet gij hoe wij da noemen? Jeanetten!’
- (over G.T. en syndroom van Asperger) ‘das het Foetal Alcohol Syndrome. Als ge zuipt tijdens de zwangerschap, das wat ge krijgt. Er zijn er veel he. Ik herken ze zo he, al mijn autistische vrouwelijke patiëntes, en hun ma (drinkbeweging met hand), ja ja, allemaal!’
- ‘een schoon voorbeeld van hoe het misloopt hé. We hadden hier een of andere V.B. in den tijd, da was ook zo’n halfwassen ‘wetenschapster’”
- ...

(art. 27, 1° van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen; art. 5, 10° van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen; artikel 19° van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen; art. 444 Sw)

te 9000 Gent en/of elders in het Rijk op 4 december 2019 en op 10 december 2019 door J.H.

ten nadele van Universiteit Gent

ten nadele van instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen

C aanzetten tot haat of geweld jegens een persoon

in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een persoon wegens zijn geslacht, en dit, zelfs buiten de in artikel 6 bedoelde domeinen van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen, namelijk:

door te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een vrouwelijke klasgenote van zijn zoon, door hem aan te zetten een vrouwelijke klasgenoot op te wachten wanneer ze naar huis rijdt om haar vervolgens van haar fiets te trekken.

(art. 27, 2° van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen; art. 444 Sw)

te 9000 Gent en/of elders in het Rijk in de periode van 01/09/2019 tot 04/12/2019, op een niet nader bepaalde datum

door J.H.

ten nadele van Universiteit Gent

ten nadele van instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen

D aanzetten tot discriminatie of segregatie jegens een groep, een gemeenschap of leden ervan

in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden te hebben aanzet tot discriminatie of tot segregatie jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan, wegens het geslacht, en dit, zelfs buiten de in artikel 6 bedoelde domeinen van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen, op basis van seksuele intimidatie krachtens artikel 19 van voormelde wet juncto artikel 5 lid 10°, namelijk:

door te hebben aangezet tot discriminatie en seksuele intimidatie jegens vrouwen door ongewenst verbaal gedrag met een seksuele connotatie te uiten, met als doel of gevolg dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt gecreëerd, o.m.:

- Door op systematische wijze te refereren naar vrouwen met kleinerende woorden: 'juffrouwke', 'meiske', 'schat', 'dingske', 'wif(ke)', 'trollen'.
- Door vrouwen te ontmenselijken door hen te vergelijken met dieren zoals koeien en honden.
- Door te verkondigen: 'vrouwen zijn altijd slim geweest, ze hebben hun geheim wapen gehad, in ruil waarvoor ze natuurlijke geweldige mannelijke bescherming kregen en ze een fantastisch goed leven hadden', 'vrouwen willen wel de privileges van de mannelijke bescherming en het mannelijke geld, maar ze willen niet meer hun benen opendoen', 'vrouwen zijn lui, en hebben mannen altijd voor granted genomen, hebben die altijd voor de kar gespannen, dat wij ze wasmachines hebben gegeven, afwasmachines, poetsvrouwen, alles, totdat ze natuurlijk zelf overbodig waren.', 'vandaar dat wetenschappers ook meestal mannen zijn, want bij vrouwen komen daar altijd die emoties tussen'

(art. 27, 3° van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen; art. 5, 10° van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie

tussen vrouwen en mannen; artikel 19° van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen; art. 444 Sw)

te 9000 Gent en/of elders in het Rijk op 4 december 2019 en op 10 december 2019 door J.H.

ten nadele van Universiteit Gent

ten nadele van instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen

E aanzetten tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of leden ervan

in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden te hebben aanzet tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan, wegens het geslacht, en dit, zelfs buiten de in artikel 6 bedoelde domeinen van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen, namelijk:

Tijdens een openbare bijeenkomst in de Aula van Universiteit Gent te hebben aangezet tot haat jegens vrouwen door hen systematisch een minderwaardige rol toe te bedelen in de maatschappij, o.m.:

- Door vrouwen te percipiëren als opportunisten ‘vrouwen willen wel de privileges van de mannelijke bescherming en het mannelijk geld, maar ze willen niet meer hun benen opendoen’
- Door te verkondigen: ‘De beste vrouwen zijn ontmaagd rond hun 14e. Al wat rond hun 20-21 maagd was, leert het nooit nog’, ‘Johnson heeft zelf vorige week nog gezegd, iets in de trant van, ehm ‘kinderen van alleenstaande moeders’, enfin soit, dat was het uitschot van de maatschappij. Dat is de premier die dat zegt! Waarom zegt die dat? Omdat dat zo is’, ‘ik sta met mijn voeten op de grond, natuurlijk veel meer dan gelijk welke collega. Mijne collega in het ziekenhuis. Neem nu, die is pediater. Ja, dan is het een vrouw he’

(art. 27, 4° van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen; art. 444 Sw)

te 9000 Gent en/of elders in het Rijk op 4 december 2019 en op 10 december 2019 door J.H.

ten nadele van Universiteit Gent

ten nadele van instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen

* * *

(...)

1.5.

Bij wet van 15 november 2022 (BS. 09/01/2023) werd de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen mannen en vrouwen (hierna: Genderwet)

gewijzigd, en werd onder meer een verruiming teweeggebracht van de criteria op grond waarvan discriminatie verboden is, hetgeen een verruiming impliceert van het toepassingsgebied van de strafbepaling vervat in artikel 27 van deze wet, zoals weerhouden in de tenlasteleggingen B, C, D en E.

De beoordeling in onderhavig arrest berust op de strafbepaling vervat in artikel 27 van de Genderwet zoals van toepassing op het ogenblik van de feiten bedoeld in de voormelde tenlasteleggingen, waarin enkel de discriminatie op grond van het geslacht werd beoogd. Deze vorm van discriminatie is ook op heden strafbaar op grond van ditzelfde artikel. De aan de beklaagde concreet verweten gedragingen waren aldus – voor zover bewezen – strafbaar op het ogenblik dat zij werden gepleegd en zijn dit nu nog steeds, terwijl tussenin geen tijdsbestek was waarin deze gedragingen niet strafbaar waren.

2. Op strafgebied

2.1.

Wat betreft de aan de tenlasteleggingen A, B, C, D, en E ten grondslag liggende feiten, wordt verwezen naar de beoordeling ten gronde van deze tenlasteleggingen.

2.2. Wat betreft de ontvankelijkheid van de strafvordering

2.2.1.

De beklaagde werpt op dat de strafvordering onontvankelijk is vermits (sterk samengevat) deze niet verenigbaar zou zijn met de vrijheid van meningsuiting zoals bedoeld in artikel 19 van de Grondwet en artikel 10 EVRM, mede aangezien de beklaagde geen uitspraken deed over bepaalde personen maar enkel over vrouwen in het algemeen, hetgeen de aan de beklaagde verweten misdrijven, bedoeld onder de voormelde tenlasteleggingen, zou uitsluiten (syntheseconclusie beklaagde, randnummer 39-53).

2.2.2.

Het hof oordeelt hierover als volgt.

Uit geen enkele wetsbepaling, of grondwettelijk of verdragsrechtelijk beginsel, vloeit voort dat de strafvordering onontvankelijk is wanneer deze betrekking heeft op een opiniedelict en daarmee raakt aan de vrijheid van meningsuiting zoals bedoeld in artikel 19 van de Grondwet en artikel 10 EVRM. Overeenkomstig de vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie, het Grondwettelijk Hof en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, is de vrijheid van meningsuiting niet onbegrensd en kan het uiten van een mening onder bepaalde voorwaarden en omstandigheden aanleiding geven tot strafvervolging en veroordeling, zonder dat het hoger bedoelde grondrecht wordt geschonden.

Anders dan de beklaagde lijkt te suggereren, heeft de enkele omstandigheid dat een meningsuiting niet onder artikel 17 EVRM valt, niet tot gevolg dat de strafvervolging met betrekking tot een dergelijke meningsuiting een schending inhoudt van artikel 10

EVRM. Wanneer een meningsuiting gedeeltelijk beschermd wordt door artikel 10 EVRM, dient te worden nagegaan of de beperking ervan proportioneel is met het door de beperking beoogde legitieme doel, en of de gronden voor de beperking concreet relevant zijn en volstaan, waarbij voor de beoordeling van dit alles o.m. rekening dient gehouden met de aard en de gestrengheid van de bestraffing (vgl. EHRM, Lilliendahl t. IJsland, §§ 25-27).

Deze beoordeling ligt besloten in onderhavig arrest.

De vraag of, rekening houdende met de vrijheid van meningsuiting zoals vervat in artikel 19 van de Grondwet en artikel 10 EVRM, de aan de beklaagde concreet verweten gedragingen de misdrijven opleveren die bedoeld worden onder de tenlasteleggingen A, B, C, D en E, maakt derhalve voorwerp uit van de beoordeling ten gronde en heeft geen uitstaans met de ontvankelijkheid van de strafvordering.

Het middel is ongegrond.

2.3. Wat betreft het bestreden vonnis

2.3.1.

De beklaagde werpt op dat het bestreden vonnis nietig is, vermits (sterk samengevat) de beoordeling van de schuld van de beklaagde aan o.m. de feiten bedoeld onder de tenlastelegging A, door de eerste rechter werd afgeleid uit de beoordeling van de strafbaarheid van feiten waarvoor de beklaagde niet werd vervolgd, zodat de eerste rechter buiten zijn saisine heeft geoordeeld (syntheseconclusie beklaagde, randnummer 28-38).

2.3.2.

Het hof oordeelt in dit verband als volgt.

De strafrechter kan geen uitspraak doen over feiten die niet aanhangig zijn gemaakt. De draagwijdte van de te beoordelen feiten wordt bepaald door de akte die de zaak aanhangig maakt. De strafrechter oordeelt onaantastbaar welke feitelijke gedragingen deze verwijzingsbeschikking heeft bedoeld, maar vermog zich niet zelf te vatten van een strafbare gedraging die deze verwijzingsbeschikking niet heeft bedoeld (vgl. Cass., 20 februari 2007, P.06.1377.N). De mogelijkheid van de strafrechter om de draagwijdte van de te beoordelen feiten te interpreteren aan de hand van de gegevens van strafinformatie, is door de voormelde principes begrensd.

De akte die de zaak aanhangig maakte is ten deze de beschikking tot verwijzing verleend door de raadkamer op 12 februari 2021.

2.3.3.

De aan de tenlastelegging A ten grondslag liggende feiten worden in de voormelde beschikking als volgt omschreven:

“door zich op minachtende en kleinerende wijze uit te laten over bepaalde personen en hen op die manier als minderwaardig te beschouwen, onder meer, niet limitatief opgesomd, jegens:

- een vrouwelijke doctoraat studente ‘zo’n pront narcistisch dingske, blauwe oogkes, tietjes’
- vrouwelijke wetenschapster ‘een schoon voorbeeld van hoe het misloopt hé. We hadden hier één of ander V.B. in den tijd, da was ook zo’n halfwassen wetenschapster’
- moeders van kinderen met autisme ‘das het Foetal Alcohol Syndrome. Als ge zuipt tijdens de zwangerschap, das wat ge krijgt. Er zijn er veel he. Ik herken ze zo he, al mijn autistische vrouwelijke patiëntes, en hun ma (drinkbeweging met de hand), ja ja, allemaal’
- G.T. ‘das het Foetal Alcohol Syndrome. Als ge zuipt tijdens de zwangerschap, das wat ge krijgt.’”

2.3.4.

Uit wat voorafgaat volgt dat aan de beklaagde onder de tenlastelegging A een opiniedelict wordt verweten, meer bepaald de opiniërende gezegden vervat onder de vier gedachtestreepjes van deze tenlastelegging, zoals hoger weergegeven.

2.3.5.

Uit de omstandigheid dat de verwijzingsbeschikking de vermelding “zich op minachtende en kleinerende wijze uit te laten over bepaalde personen en hen op die manier als minderwaardig te beschouwen, onder meer, niet limitatief opgesomd” bevat, volgt niet dat andere door de beklaagde gedane opiniërende gezegden dan deze opgesomd onder de tenlastelegging A, door de verwijzingsbeschikking aanhangig zijn gemaakt en de grondslag kunnen vormen voor de beoordeling van zijn schuld aan deze tenlastelegging, en dit om de hierna volgende redenen.

Zoals hoger aangegeven, wordt aan de beklaagde een opiniedelict verweten. Een akte van aanhangigmaking moet aangeven welke precieze feiten ten laste worden gelegd zodat de beklaagde zich daartegen kan verdedigen (vgl. Cass., 18 oktober 2011, P.11.0481.N). Hieruit volgt dat bij de strafvervolging van een opiniedelict, de akte van aanhangigmaking duidelijk moet aangeven welke opiniërende gezegden de beklaagde worden verweten. De enige opiniërende gezegden van de beklaagde die de beschikking tot verwijzing precies omschrijft wat betreft de tenlastelegging A, zijn deze vervat onder de vier gedachtestreepjes van deze tenlastelegging.

Ten tweede, ligt het delictueel eindresultaat van een opiniedelict vervat in het gewraakte opiniërende gezegde als zodanig. Andere opiniërende gezegden die de beklaagde bij dezelfde aangelegenheid gebeurlijk deed, zijn geen uitvoeringsmodaliteiten van het vervolgte opiniedelict, maar afzonderlijke opiniërende gezegden die in voorkomend geval afzonderlijke opiniedelicten opleveren. De rechter kan zich daarover niet uitspreken wanneer deze niet zijn aanhangig gemaakt.

Ten derde, raakt de vervolging van een opiniedelict aan de vrijheid van meningsuiting zoals bedoeld in artikel 19 van de Grondwet en artikel 10 EVRM. Deze grondrechten gelden niet enkel ten aanzien van gegevens of ideeën die als onschadelijk aanzien

worden, dan wel gunstig of met onverschilligheid worden onthaald, maar evenzeer ten aanzien van ideeën die door de overheid of een deel van de bevolking als grievend, aanstootgevend of irritant worden ervaren. Zulks vloeit voort uit de vereisten van het pluralisme, de tolerantie en de ruimdenkendheid, zonder dewelke geen democratische samenleving kan bestaan (vgl. EHRM, Handyside t. Verenigd Koninkrijk, § 49; Observer en Guardian t. Verenigd Koninkrijk, §59). Enkel opinies die beogen de rechten en vrijheden van het EVRM teniet te doen, vallen buiten het toepassingsgebied van artikel 10 EVRM. Overeenkomstig de rechtspraak van het EHRM geldt artikel 17 EVRM enkel in zeer uitzonderlijke en extreme gevallen, meer bepaald wanneer prima facie duidelijk is dat de uitgedrukte opinie beoogt aan te zetten tot haat of geweld (vgl. EHRM, Périnçek t. Zwitserland, §§113-115; Liliendahl t. IJsland, §§ 25-26).

Hieruit volgt dat restricties met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting strikt en beperkend dienen te worden uitgelegd (vgl. EHRM, Stoll t. Zwitserland, §101; Morice t. Frankrijk, §124) en dat de overheid zich terughoudend dient op te stellen bij de vervolging van opiniedelicten met een politieke of ideologische draagwijdte (vgl. EHRM, Brasillier t. Frankrijk, §41 ; Sürek t. Turkije, §61; Wingrove t. Verenigd Koninkrijk, §58).

Met deze beginselen, samen gelezen met artikel 6.1 en 6.3 EVRM, is onverenigbaar de strafvervolging waarbij aan de rechter een geheel van niet nader geduide opiniërende gezegden wordt voorgelegd, die onder de tenlastelegging A samenvattend omschreven worden als het “zich op minachtende en kleinerende wijze uit te laten over bepaalde personen en hen op die manier als minderwaardig te beschouwen”, en waarbij het aan de rechter wordt overgelaten om uit dit geheel aan opiniërende gezegden deze te selecteren die als opiniedelict worden weerhouden. Wanneer de strafvervolging betrekking heeft op een opiniedelict, dient de beklagde vooraf te weten precies welke door hem of haar gedane gezegden als een mogelijke inbreuk op de desbetreffende wetsbepalingen worden aanzien.

De beschikking tot verwijzing dient in dit licht te worden geïnterpreteerd en dit wat betreft alle tenlasteleggingen.

2.3.6.

Door de schuld van de beklagde aan de tenlastelegging A hoofdzakelijk af te leiden uit de vaststelling dat de beklagde andere dan de onder de voormelde tenlastelegging bedoelde opiniërende gezegden deed, welke andere gezegden volgens de eerste rechter een ernstige aantasting van de waardigheid viseerden in de zin van artikel 2 van de wet van 22 mei 2014, en meer bepaald opiniërende gezegden met betrekking tot “één of meer specifieke vrouwen aanwezig in de aula”, “vrouwelijke collega-artsen, o.a. pediaters”, “werkneemsters op de redactie van zogenaamde roddelbladen in de portfolio van DPG Media die slachtoffer waren van seksueel grensoverschrijdend gedrag”, “Phara De Aguirre”, “de vrouwelijke leden van het directiecomité, het oudercomité en het toezichtcomité van de school van de jongste zoon van de beklagde”, “de lerares van die zoon”, “vrouwelijke magistraten, in het bijzonder familierechters”, en “de aanhangers van de #Me Too-beweging” – welke opiniërende

gezegden niet vermeld zijn onder de tenlastelegging A en trouwens evenmin onder de andere tenlasteleggingen –, heeft de eerste rechter geen loutere uitlegging gegeven aan de vier opiniërende gezegden weerhouden onder de tenlastelegging A, noch het strafbaar karakter van deze gezegden afgeleid uit de context waarin zij werden gedaan, maar zijn oordeel met betrekking tot de schuld van de beklaagde aan de tenlastelegging A afgeleid uit zijn oordeel over de schuld van de beklaagde in het licht van artikel 2 van de wet van 22 mei 2014 met betrekking tot opiniërende gezegden waarvoor hij niet werd vervolgd.

Het bestreden vonnis schendt daarmee de bewijskracht van de beschikking tot verwijzing en de rechten van verdediging van de beklaagde, zodat het teniet dient te worden gedaan, zoals hierna bepaald. Het middel is in deze mate gegrond.

Het hof oordeelt hierna opnieuw ten gronde.

2.3.7.

Aan het door de beklaagde aangevoerde middel met betrekking tot de beweerde partijdigheid van de eerste rechter (syntheseconclusie beklaagde, nr. 15-27), kan geen ander gevolg worden verleend dan datgene waartoe het hof reeds besloot onder randnummer 2.3.6, hierboven.

Dit middel is derhalve zonder voorwerp.

2.3.8.

In het licht van wat voorafgaat onder randnummer 2.3.5, komt het gepast voor de onder de tenlasteleggingen A, B, C, D en E bedoelde gezegden te nummeren, zoals hierna bepaald.

2.4. Ten gronde

2.4.1.

Het hof heeft terloops het beraad kennis genomen van de volledige opname van de door de beklaagde gegeven voordracht getiteld “Dokter J.H. Onversneden” en door hem gegeven op uitnodiging van een Gentse studentenvereniging op 4 december 2019 (bijgebracht door de burgerlijke partij Centrum voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, stukken 2 en 3), evenals van de uitgeschreven weergave van deze voordracht (bijgebracht door de beklaagde, stuk 3).

2.4.2.

Onder de tenlastelegging A wordt de beklaagde verweten om in één van de omstandigheden bedoeld in artikel 444 Strafwetboek, een gebaar of een handeling te hebben gesteld die klaarblijkelijk was bedoeld om minachting uit te drukken jegens een persoon wegens zijn geslacht, of deze, om dezelfde reden, als minderwaardig te beschouwen of te reduceren tot diens geslachtelijke dimensie en die ernstige aantasting van de waardigheid van deze persoon ten gevolge heeft gehad, en dit middels de hierna bepaalde gezegden (artikel 2 van de wet van 22 mei 2014).

2.4.3.

Ten aanzien van een vrouwelijke doctoraatsstudente, “zo’n pront narcistisch dingske, blauwe oogskes, tietjes” – hierna aangeduid als tenlastelegging A.1

De strafbaarstelling bedoeld in artikel 2 van de wet van 22 mei 2014 beoogt gedragingen die om gendergerelateerde redenen gericht zijn tegen één of meerdere welbepaalde personen. Deze personen dienen identificeerbaar te zijn, zonder dat hun effectieve identificatie is vereist. Gedragingen gericht tegen een abstracte categorie van personen of tegen onbepaalde, niet-identificeerbare personen, vallen niet onder deze strafbaarstelling.

Ook de burgerlijke partij Centrum voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen is het eens met deze uitlegging van de voormelde wetsbepaling.

Uit de bredere context van het voormelde gezegde gedaan door de beklaagde, blijkt dat deze daarmee een voorbeeld heeft willen aanreiken over het – naar zijn oordeel – gebrek aan biologische basiskennis van jonge artsen. De aanhef van deze passage luidde als volgt : (Met betrekking tot lonen uitbetaald voor artsen-specialisten in opleiding – toevoeging door het hof) “Voor jonge doktoers eigenlijk naar de kloten te helpen, want dan kunt ge na vijf jaar, denk aan wat ik gezegd heb over die formatieve periode, dat geldt voor de geneeskunde ook, geen kloten meer. En dan krijgt ge van die situaties : juffrouwke, een thesisstudente, vertel es, waarover gaat uw verhandeling. Over de nadelen van borstvergroting. Oh, niet echt handig, maar allez vooruit, ge zijt op toer. Natuurlijk, zo’n pront narcistisch dingske, blauwe oogskes, tietjes, en ik zeg: da’s wel interessant hé, ik zeg, en zij ge er al achter ondertussen voor wat borsten dienen? (...)” .

Door de strafinformatie wordt niet aannemelijk gemaakt dat de “thesisstudente” waarvan sprake in het door de beklaagde gegeven voorbeeld, een reële identificeerbare persoon is, veeleer dan een imaginaire persoon die door de beklaagde tijdens zijn voordracht werd uitgevonden om zijn argument kracht bij te zetten.

Gedragingen gericht tegen onbepaalde of imaginaire personen vallen niet onder de strafbaarstelling bedoeld in artikel 2 van de wet van 22 mei 2014. De omstandigheid dat de door de beklaagde gebruikte bewoordingen vrouwonvriendelijk waren doet daaraan geen afbreuk.

Het gelijklopende middel van de beklaagde is gegrond. De tenlastelegging A.1 is niet bewezen.

2.4.4.

Ten aanzien van een vrouwelijke wetenschapster “een schoon voorbeeld van hoe het misloopt hé. We hadden hier één of andere V.B. in den tijd, dat was ook zo’n halfwassen wetenschapster” – hierna aangeduid als tenlastelegging A.2

De beklaagde betwist niet dat C.V.B. een bestaand persoon is.

Met betrekking tot het voormelde gezegde voert de beklaagde aan dat hij C.V.B. niet minachtend heeft willen bejegenen omwille van haar geslacht, maar omdat zij

onwetend zou geweest zijn over de naam van een bepaalde Nobelprijswinnaar en omdat ze aanzienlijke overheidsbudgetten ter beschikking kreeg wegens haar verbondenheid met een bepaalde politieke partij.

Het hof volgt dit verweer niet.

De volledige context van dit gezegde luidde als volgt: “(...) Een schoon voorbeeld van hoe het misloopt hé. We hadden hier één of andere V.B. in den tijd, dat was ook zo’n halfwassen wetenschapster. Vrouwen en wetenschap, nogmaals, het kan zijn dat het werkt ze, en er zijn een paar voorbeelden, we gaan niet veralgemenen, maar luister meiskes, neem van mij aan, als ge een normale vrouw zijt is wetenschap niets voor u, laat het gewoon aan de venten, juist gelijk trappen maken, met gevechtsvliegtuigen vliegen, en oorlogen voeren. Blijf gewoon bij uw leest, doe waar ge goed in zijt, maar probeer niet zo’n flauw afkooksel van ne vent te worden, ge maakt uzelf verschrikkelijk belachelijk. En dat is met de wetenschap hetzelfde. Als ge met de vrouwen wetenschap moet doen, da wordt een groot probleem. En zoals die C.V.B., die natuurlijk dan militante socialistische partijkameraad was, en die had een departement van vijftig man en die ging efkes dementie en Alzheimer oplossen. En ik zat daar toevallig mee op de boekenbeurs langs haar, zij had ook een boek mee. En ik zeg zo: Ah C., ik zeg, (onduidelijk – toevoeging door het hof) kent ge die, die dan (onduidelijk – toevoeging door het hof)) over Alzheimer en neurofysiologisch functioneren? Ja nee. Nooit van gehoord. Nooit van gehoord, nee, nee. Da was eigenlijk een Nobelprijswinnaar in het gedragsmatig functioneren. Nooit van gehoord, als teamleider, professor Alzheimer die er miljoenen en miljoenen budgetten doorjagen elk jaar. Enfin da was ook zo’n triestig wijf, zo met van die grijze korte haarkes, 60 jaar, al in geen eeuwigheid nog es genomen, ne blinde zou ervan gaan lopen.(...)”

Deze contextuele gezegden laten er niet de minste redelijke twijfel over bestaan dat het onbetwistbaar minachtende gezegde van de beklagde met betrekking tot C.V.B., bedoeld onder de tenlastelegging A.2 en hoger weergegeven, te kaderen was in zijn overtuiging dat vrouwen niet in staat zijn om wetenschappen te bedrijven, en deze overtuiging beoogden kracht bij te zetten. De beklagde heeft daarmee zijn minachting uitgedrukt jegens C.V.B. omwille van haar geslacht en in bewoordingen die haar waardigheid ernstig aantastten.

Het stond de beklagde vrij om vrouwen in het algemeen niet in staat te achten om wetenschappen te bedrijven en deze overtuiging ook uit te dragen, maar niet om in dit verband een geïdentificeerde vrouw op minachtende wijze te beschrijven in beschimpende bewoordingen omwille van haar geslacht.

De omstandigheid dat de beklagde in ditzelfde verband nog verklaarde niet te willen “veralgemenen”, en eveneens aan de kaak wilde stellen dat – naar zijn oordeel – de betrokken persoon over aanzienlijke financiering kon beschikken dank zij haar politieke contacten, doet aan het voorgaande geen afbreuk, vermits uit wat voorafgaat blijkt dat de essentie van zijn betoog erin bestond om C.V.B. aan te reiken als voorbeeld waarom vrouwen niet in staat zijn om wetenschap te bedrijven, in welk

kader zij, zoals hoger aangetoond, minachtend werd bejegend in bewoordingen die haar waardigheid ernstig aantastten.

De tenlastelegging A.2 is bewezen.

2.4.5.

Ten aanzien van moeders van kinderen met autisme ‘das het Foetal Alcohol Syndrome. Als ge zuipt tijdens de zwangerschap, das wat ge krijgt. Er zijn er veel he. Ik herken ze zo he, al mijn autistische vrouwelijke patiëntes, en hun ma (drinkbeweging met de hand), ja ja, allemaal’ – hierna aangeduid als tenlastelegging A.3

Het misdrijf bedoeld in artikel 2 van de wet van 22 mei 2014 viseert gedragingen die bedoeld zijn om minachting uit te drukken jegens een persoon wegens zijn geslacht, of deze, om dezelfde reden – dus het geslacht –, als minderwaardig te beschouwen of te reduceren tot diens geslachtelijke dimensie.

Dit is niet aangetoond wat betreft het voormelde gezegde van de beklaagde, waarin deze moeders van autistische kinderen viseert niet omwille van hun geslacht als zodanig, maar omdat ze – naar zijn oordeel – overmatig alcohol gebruikten tijdens de zwangerschap.

De burgerlijke partij Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen ziet dit weliswaar anders, maar verduidelijkt niet waarom.

De omstandigheid dat de beklaagde in dit verband bewoordingen en gedragingen hanteerde die de waardigheid van de betrokken personen aantastten, volstaat op zich niet om de geviseerde gedraging binnen het toepassingsgebied van artikel 2 van de wet van 22 mei 2014 te brengen.

Het gelijklopende middel van de beklaagde is gegrond. De tenlastelegging A.3 is niet bewezen.

Op de vraag of “moeders van kinderen met autisme” niet eerder een abstracte categorie van personen is – waarop artikel 2 van de wet van 22 mei 2014 niet toepasselijk is –, wordt niet verder ingegaan.

2.4.6.

G.T. ‘das het Foetal Alcohol Syndrome. Als ge zuipt tijdens de zwangerschap, das wat ge krijgt’ – hierna aangeduid als tenlastelegging A.4

Om dezelfde reden als weergegeven onder randnummer 2.4.5, hierboven, kan het voormelde gezegde met betrekking tot G.T. niet weerhouden worden als een inbreuk op artikel 2 van de wet van 22 mei 2014.

Dit gezegde suggereert dat G.T. aan autisme lijdt doordat haar moeder dronk.

Als zodanig heeft dit gezegde geen uitstaans met een gendergerelateerde aangelegenheid maar viseert deze het beweerd gebruik van alcohol tijdens de zwangerschap. De enkele omstandigheid dat dit gezegde de waardigheid van G.T. aantast, volstaat niet om het geviseerde gezegde binnen het toepassingsgebied van artikel 2 van de wet van 22 mei 2014 te brengen.

De tenlastelegging A.4 is niet bewezen.

2.4.7.

Onder de tenlastelegging B wordt de beklaagde verweten om te hebben aangezet tot discriminatie – in de zin van seksuele intimidatie – tegen een persoon, wegens het geslacht, door ongewenst verbaal gedrag met een seksuele connotatie te uiten, met als doel of als gevolg dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt veroorzaakt (artikel 27, 1° van de Genderwet).

De opiniërende gezegden van de beklaagde beoogd door deze tenlastelegging zijn dezelfde als deze weerhouden onder de tenlasteleggingen A, met bijkomend het gezegde “ik zeg van welke planeet komt jij, ik zeg ne jongen, die ten opzichte van andere jongens een probleem met nota bene een meiske, moet gaan hulp zoeken bij een wijf, weet jij hoe wij da noemen? Jeanetten.” – hierna aangeduid als tenlastelegging B.2.

2.4.8.

Wat betreft het gezegde ten aanzien van een vrouwelijke doctoraatsstudente : “zo’n pront narcistisch dingske, blauwe oogskes, tietjes” – hierna aangeduid als tenlastelegging B.1 – geldt hetzelfde als hetgeen hierboven werd uiteengezet onder randnummer 2.4.3.

Artikel 27, 1° van de Genderwet beoogt de discriminatie – desgevallend onder de vorm van intimidatie of seksuele intimidatie – van een persoon.

Aan deze voorwaarde is niet voldaan wanneer een beledigende uitspraak wordt gedaan met betrekking tot een persoon waarvan niet blijkt dat het een reële, identificeerbare persoon is, veeleer dan een imaginaire persoon die door de beklaagde tijdens zijn voordracht werd uitgevonden om zijn argument kracht bij te zetten.

De tenlastelegging B.1 is niet bewezen.

2.4.9.

Voor zover de aan de strafvervolgung ten grondslag liggende feiten betrekking hebben op een opiniedelict, beoogt artikel 27 van de Genderwet ook geen louter beledigende gezegden.

Vereist is dat de gewraakte gezegden aanzetten tot discriminatie. De gebruikelijke betekenis van het werkwoord “aanzetten” is “aansporen om iets te doen”, of

“opzetten, aanstoken” (vgl. GwH, 12 februari 2009, nr. 17/2009, B.67.2). Ook de openbare instelling UNIA wijst in haar openbare publicaties wat betreft de Antidiscriminatiewet – waarin artikel 22 dezelfde voorwaarde stelt – en de Genderwet op dit onderscheid (o.m. Lexicon Discriminatie, inclusief Geslacht en Haatmisdrijven, UNIA, blz.31).

Wanneer aangenomen kan worden dat een beledigend gezegde van die aard kan zijn dat het aanzetten of aansporen daarin als zodanig begrepen is, moet het gaan om een beledigend gezegde van een uitzonderlijke erge aard.

2.4.10.

Waar het gezegde van de beklaagde “ik zeg van welke planeet komt gij, ik zeg ne jongen, die ten opzichte van andere jongens een probleem met nota bene een meisje, moet gaan hulp zoeken bij een wijf, weet gij hoe wij da noemen? Jeanetten.” – tenlastelegging B.2 – eventueel zou kunnen begrepen worden als een aansporing voor de toehoorders om de in dit gezegde geïmagineerde personen ook als “jeanetten” te gaan bestempelen, dient bemerkt dat (a) de categorie ‘homoseksuelen’ die volgens deze tenlastelegging door de beklaagde werd geïmagineerd, geen persoon betreft zoals bedoeld door artikel 27,1° van de Genderwet; (b) het überhaupt niet duidelijk is of de beklaagde met deze uitspraak homoseksuelen viseerde, veeleer dan mannen die – naar het oordeel van de beklaagde – een eerder vrouwelijke houding aannemen, hetgeen waarschijnlijker is en welke betekenis het woord “jeanetten” eveneens heeft in het algemeen taalgebruik; (c) er niet valt in te zien hoe het voormelde gezegde zou aanzetten tot seksuele intimidatie, zoals deze tenlastelegging vooropstelt; en (d) er al evenmin valt in te zien welke discriminatie – in de zin van seksuele intimidatie – op grond van het geslacht dit gezegde van de beklaagde zou beogen. De seksuele geaardheid is niet hetzelfde als het geslacht.

De tenlastelegging B.2 is niet bewezen.

2.4.11.

De gezegden van de beklaagde betrekking hebbende tot G.T. en moeders van kinderen met autisme – “das het Foetal Alcohol Syndrome. Als ge zuipt tijdens de zwangerschap, das wat ge krijgt. Er zijn er veel he. Ik herken ze zo he, al mijn autistische vrouwelijke patiëntes, en hun ma (drinkbeweging met de hand), ja ja, allemaal” – hierna aangeduid als tenlastelegging B.3 –, en C.V.B., voormeld – hierna aangeduid als tenlastelegging B.4 –, vertonen op zich geen aansporend of opstokend karakter, zoals vereist door artikel 27 van de Genderwet, terwijl de door de beklaagde in dit verband gebruikte bewoordingen een weliswaar grof en onbeleefd karakter hebben, maar niet in die mate dat dergelijke bewoordingen op zichzelf zouden aanzetten tot discriminatie – in de zin van seksuele intimidatie – van de betrokken personen.

Ook hier dient trouwens bemerkt dat ‘moeders van kinderen met autisme’, zoals weerhouden onder deze tenlastelegging, geen persoon is in de zin van artikel 27, 1° van de Genderwet.

Het komt daarenboven weinig aannemelijk voor dat de gezegden van de beklaagde met betrekking tot G.T., moeders van kinderen met autisme, en C.V.B., aanzetten tot seksuele intimidatie van de betrokken personen, zoals de tenlastelegging B veronderstelt. De bedoelde gezegden zijn, zoals hoger aangegeven, grof en onbeleefd, maar bevatten niet de minste seksuele connotatie of toespeling.

De tenlasteleggingen B.3 en B.4 zijn niet bewezen.

2.4.12.

Onder de tenlastelegging C wordt de beklaagde verweten om bij inbreuk op artikel 27, 2° van de Genderwet te hebben aangezet tot haat of geweld tegen een persoon wegens zijn geslacht : “door te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een vrouwelijke klasgenote van zijn zoon, door hem aan te zetten een vrouwelijke klasgenoot op te wachten wanneer ze naar huis rijdt om haar vervolgens van haar fiets te trekken”.

Het komt gepast voor de gezegden van de beklaagde die door deze tenlastelegging worden bedoeld, in hun volledige context te plaatsen. Deze context luidt als volgt : “(...) Ge moet uw zonen zo opvoeden he. Mijne zoon komt af en die zegt : ‘Ja de juffrouw heeft een nieuwe wet, we zitten allemaal meisje jongen meisje jongen, en nu zit ik naast Liene, en Liene als de juffrouw niet kijkt, dan steekt die met een passer in mijn billen, en als ik haar een mep geef, dan vlieg ik in de hoek. Papa, hoe zou gij dat aanpakken?’ Da’s een correcte vraag. De jongen is ni achterlijk. Ik zeg: ‘Ja als ge het mij zo stelt. Zo zal ik op uw vraag antwoorden. Ik zou, na school, met een paar man, Liene gaan opwachten als ze naar huis rijdt. Ik zou, als ze met vriendinnekes meerijdt, eerst die vriendinnekes wegjagen, dan Liene van haar fiets trekken, allebei haar banden platzetten, ik zeg, haar kabaske pakken, dat volledig in de goot leegschudden, ik zeg, en dan zou ik de briquet van mijne pa pikken en haar sjakoske in brand steken.(...)”.

2.4.13.

De tenlastelegging C is niet bewezen, om de hierna volgende redenen.

2.4.14.

In zijn context beschouwd, is het door de tenlastelegging C geviseerde gezegde van de beklaagde dermate triviaal, dat niet redelijk kan worden aangenomen dat de wetgever een dergelijk gezegde heeft willen beogen met artikel 27 van de Genderwet, of de strafrechter heeft willen belasten met het beoordelen van zo’n onbenulligheden.

Voor het overige, blijkt uit de context van het door deze tenlastelegging geviseerde gezegde onmiskenbaar dat de beklaagde op een – naar zijn smaak – kluchtige manier heeft willen aangeven op welke wijze jongetjes zouden moeten reageren als ze geplaagd worden door meisjes, waarbij het satirisch en imaginair karakter van deze gezegden duidelijk blijkt uit de kennelijke overdrijving met betrekking tot het “in brand steken” van het “sjakoske”, alsook uit de van algemene bekendheid zijnde vaststelling dat meisjes in de lagere school geen handtas of “sjakoske” bij zich hebben. Het is vooralsnog niet aan de strafrechter om de smaak van humor te beoordelen.

Als het openbaar ministerie een andere zienswijze was toegedaan en deze gezegden dan toch ernstig wilde nemen, zoals de geïncrimineerde periode van deze tenlastelegging laat uitschijnen, dat had het – zoals de beklaagde terecht opwerpt – dienen aan te tonen dat (a) de beklaagde daadwerkelijk een zoon heeft, die (b) naast “Liene” in de klas zat; dat (c) “Liene” met haar passer in de billen van de zoon van de beklaagde heeft geprikt, en dat (d) de beklaagde daarop tijdens de geïncrimineerde periode de voormelde gezegden ten aanzien van zijn zoon heeft geuit.

Niets van dit alles blijkt uit de strafinformatie, vermits het niet werd onderzocht.

2.4.15.

Onder de tenlastelegging D wordt de beklaagde verweten te hebben aangezet tot discriminatie – in de zin van seksuele intimidatie – jegens een groep, een gemeenschap of leden ervan, wegens hun geslacht, door ongewenst verbaal gedrag met een seksuele connotatie te uiten, met als doel of als gevolg dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt veroorzaakt (artikel 27, 3° van de Genderwet).

De opiniërende gezegden van de beklaagde geïncrimineerd door deze tenlastelegging worden hieronder besproken.

2.4.16.

Door op systematische wijze te refereren naar vrouwen met kleinerende woorden: “juffrouwke”, “meiske”, “schat”, “dingske”, “wijf(ke)”, “trollen” – hierna aangeduid als tenlastelegging D.1

Uit de strafinformatie kan niet met zekerheid worden afgeleid dat de uitdrukking “trol” door de beklaagde werd gebruikt.

Voorts is het van algemene bekendheid dat de uitdrukkingen “juffrouwke”, “meiske”, “schat”, “dingske” en “wijf(ke)” behoren tot de Vlaamse spreektaal en als zodanig iedere dag ontelbare keren worden gebruikt en gehoord, zowel in een positieve, liefhebbende context, als in een eerder negatieve of minstens paternalistische context.

Zelfs indien de beklaagde deze begrippen in hun eerder negatieve, paternalistische betekenis gebruikte – hetgeen waarschijnlijk is –, kan niet redelijk worden voorgehouden dat deze begrippen aanzetten tot discriminatie – in de zin van seksuele intimidatie – ten aanzien van vrouwen.

Het gebruik van deze begrippen gelijkstellen met het aanzetten tot discriminatie of seksuele intimidatie in de zin van artikel 27, 3° van de Genderwet, zou aan deze strafbepaling een draagwijdte geven die niet thuishoort in een democratische samenleving.

De tenlastelegging D.1 is niet bewezen.

2.4.17.

Door vrouwen te ontmenselijken en hen te vergelijken met dieren zoals koeien en honden – hierna aangeduid als tenlastelegging D.2

Volgens de uitgetikte versie van de voordracht van de beklaagde, bijgebracht door de beklaagde zelf, zijn er drie specifieke onderdelen van de voordracht waar de beklaagde vrouwen met dieren vergelijkt.

De vergelijking tussen vrouwen en honden (deel II, 00:21 e.v. van de opname, blz. 14 van de uitgetikte versie); de vergelijking tussen vrouwen en zogende dieren (deel I, 00:37 e.v. van de opname; blz. 7 van de uitgetikte versie), en de vergelijking tussen mensen en bijen, en vrouwen met een bijenkoningin (deel I, 01:30 e.v. van de opname; blz. 10 van de uitgetikte versie).

De beklaagde heeft de eerste twee vergelijkingen zelf cursief aangegeven in de door hem bijgebrachte uitgeschreven versie van zijn voordracht, waaruit blijkt dat hij weet welke gezegden hem in dit verband precies worden verweten, en heeft dienaangaande ook bij conclusie zijn verweer gevoerd (syntheseconclusie beklaagde, randnr.154-157).

De twee laatste gezegden werden kennelijk gedaan in het kader van de algemene stelling van de beklaagde dat het gedrag van mannen en vrouwen, en de verhouding tussen de geslachten, biologisch gezien moet worden vergeleken met het gedrag van mannelijke en vrouwelijke dieren. Zelfs indien de beklaagde in dit verband op een bepaald ogenblik het woord “uier” in de mond nam toen hij het over vrouwen had, laat de context waarin deze gezegden werden gedaan niet toe om daaruit te concluderen dat de beklaagde aldus heeft willen aanzetten tot discriminatie – in de zin van seksuele intimidatie – van vrouwen.

Anders dient geoordeeld met betrekking tot het gezegde waar de beklaagde vrouwen vergelijkt met honden. Dit gezegde luidde als volgt : “Geen wijf in huis, maakt ook niks vuil. Gij weet niet hoe vuil een wijf is. Hebt gij al eens een hond in huis gehad. Awel, voor wat een wijf vuilmaakt, moet ge vijf honden in huis hebben. Da bijt u voor minder geld kapot.”

Uit de context van dit gezegde blijkt niet dat de beklaagde deze deed in het kader van zijn algemene stelling dat het gedrag van mannen en vrouwen, en de verhouding tussen de geslachten, biologisch gezien moet worden vergeleken met het gedrag van mannelijke en vrouwelijke dieren.

Naar het oordeel van het hof gaat dit gezegde kennelijk de normen te buiten van ook gewoon beledigend taalgebruik. Het gaat naar alle redelijke maatstaven om een belediging van een uitzonderlijk erge aard, die als zodanig aanzet tot discriminatie – in de zin van seksuele intimidatie – van vrouwen.

Het verweer van de beklaagde als zou dit gezegde niet aanzetten tot seksuele intimidatie als zodanig, zoals de tenlastelegging D vooropstelt, kan niet worden aangenomen. Het bedoelde gezegde volgt zo goed als onmiddellijk op een gezegde waarin de beklaagde

een uitleg doet over het aantal maîtresses dat een man zou moeten hebben om te genieten van een bevredigend seksleven. Deze vaststelling, samen met de overweging dat de vergelijking van vrouwen met honden in een algemene context waarin de beklagde herhaaldelijk zijn misprijzen voor de geëmancipeerde vrouw uitdrukt, brengt teweeg dat het voormelde gezegde niet alleen aanzette tot intimidatie, maar ook tot seksuele intimidatie.

Anders dan de beklagde meent, vereist artikel 27, 3° in samenlezing met artikel 5, 10° van de Genderwet niet dat het aanzetten tot seksuele intimidatie is gericht tegen een persoon die geïdentificeerd of identificeerbaar is. Artikel 27, 3° van de Genderwet beoogt de bestraffing van het aanzetten tot discriminatie jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan. Onder discriminatie wordt ook begrepen intimidatie en seksuele intimidatie, zoals voorzien in artikel 19 van de Genderwet.

Hieruit volgt dat het misdrijf bedoeld in artikel 27, 3° van de Genderwet zich ook kan voltrekken wanneer aangezet wordt tot seksuele intimidatie van de leden van de geïdentificeerde groep of gemeenschap omwille van dit lidmaatschap, ongeacht of deze leden geïdentificeerd of identificeerbaar zijn.

Uit het namens de beklagde persoonlijk ter terechtzitting gevoerde verweer, heeft het hof tenslotte menen te mogen afleiden dat hij voorhield dat o.m. deze gezegden humoristisch waren bedoeld. Ook dit verweer volgt het hof niet, vermits geen enkel contextueel gegeven ook maar enigszins aannemelijk maakt dat de beklagde dit gezegde louter schertsend heeft gedaan.

De tenlastelegging D.2 is bewezen in de mate dat ze betrekking heeft op het gezegde “Geen wijf in huis, maakt ook niks vuil. Gij weet niet hoe vuil een wijf is. Hebt gij al eens een hond in huis gehad. Awel, voor wat een wijf vuilmaakt, moet ge vijf honden in huis hebben. Da bijt u voor minder geld kapot.”, en waarin de beklagde vrouwen met honden vergelijkt, zoals deze tenlastelegging voorziet. Voor het overige is deze tenlastelegging niet bewezen.

2.4.18.

Door te verkondigen: “vrouwen zijn altijd slim geweest, ze hebben hun geheim wapen gehad, in ruil waarvoor ze natuurlijk geweldige mannelijke bescherming kregen en ze een fantastisch goed leven hadden”; “vrouwen willen wel de privileges van de mannelijke bescherming en het mannelijke geld, maar ze willen niet meer hun benen open doen”; “vrouwen zijn lui, en hebben mannen altijd for granted genomen, hebben die altijd voor hun kar gespannen, dat wij ze wasmachines hebben gegeven, afwasmachines, poetsvrouwen, alles, totdat ze natuurlijk zelf overbodig waren;”; “vandaar dat wetenschappers ook meestal mannen zijn, want bij vrouwen komen daar altijd die emoties tussen” – hierna aangeduid als tenlastelegging D.3

2.4.18.a.

De gezegden “vrouwen zijn altijd slim geweest, ze hebben hun geheim wapen gehad, in ruil waarvoor ze natuurlijk geweldige mannelijke bescherming kregen en ze een fantastisch goed leven hadden”; “vrouwen zijn lui, en hebben mannen altijd for

granted genomen, hebben die altijd voor hun kar gespannen, dat wij ze wasmachines hebben gegeven, afwasmachines, poetsvrouwen, alles, totdat ze natuurlijk zelf overbodig waren;”; “vandaar dat wetenschappers ook meestal mannen zijn, want bij vrouwen komen daar altijd die emoties tussen”, betreffen gezegden waarin de beklagde zijn mening uitdrukt over vrouwen in het algemeen en de emancipatie van de vrouw in het bijzonder.

Het staat de beklagde vrij daarover een mening te hebben en deze mening publiek uit te drukken.

Dergelijke gezegden gelijkstellen met het aanzetten tot discriminatie – in de zin van seksuele intimidatie – zoals bedoeld in artikel 27, 3° van de Genderwet, zou aan deze strafbepaling een draagwijdte geven die onverenigbaar is met de vrijheid van meningsuiting zoals gewaarborgd door artikel 19 van de Grondwet en artikel 10 EVRM.

2.4.18.b.

Het is duidelijk dat de beklagde met de uitspraak “vrouwen willen wel de privileges van de mannelijke bescherming en het mannelijke geld, maar ze willen niet meer hun benen open doen” , de grenzen van het toelaatbare heeft opgezocht.

Evenwel aanvaardt het hof ook hier nog dat deze algemene uitspraak, niettegenstaande de beledigende aard ervan, beschermd wordt door de vrijheid van meningsuiting zoals gewaarborgd door artikel 19 van de Grondwet en artikel 10 EVRM.

Daarbij wordt rekening gehouden met de omstandigheid dat de gedachte die aan deze uitspraak ten gronde ligt – bij benadering : dat vrouwen de traditionele rol van mannen opeisen en hun eigen traditionele rol niet meer willen opnemen – als zodanig beschermd is door de vrijheid van meningsuiting, en dat de enkele omstandigheid dat de beklagde deze gedachte op een platvloerse manier heeft uitgedrukt niet volstaat om dit gezegde binnen het toepassingsgebied van artikel 27, 3° van de Genderwet te brengen.

Dat dit gezegde drempelverlagend zou zijn ten aanzien van seksueel misbruik, inzonderheid verkrachting, van vrouwen, zoals de burgerlijke partij Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen beargumenteert, overtuigt niet, in die zin dat zulks kan worden voorgehouden met betrekking tot iedere platvloerse en seksueel geladen opmerking die over vrouwen in het algemeen wordt gemaakt, hetgeen de voormelde strafbepaling een al te ruim toepassingsgebied zou geven. Er is trouwens geen enkele contextuele reden om aan te nemen dat de beklagde deze betekenis aan zijn voormelde opmerking heeft willen geven.

Het hof herinnert er in dit verband nogmaals aan dat de vrijheid van meningsuiting zoals bedoeld in artikel 19 van de Grondwet en artikel 10 EVRM, niet enkel geldt ten aanzien van gegevens of ideeën die als onschadelijk aanzien worden, dan wel gunstig of met onverschilligheid worden onthaald, maar evenzeer ten aanzien van ideeën die door de overheid of een deel van de bevolking als grievend, aanstootgevend of irritant

worden ervaren. Zulks vloeit voort uit de vereisten van het pluralisme, de tolerantie en de ruimdenkendheid, zonder dewelke geen democratische samenleving kan bestaan (vgl. EHRM, Handyside t. Verenigd Koninkrijk, § 49; Observer en Guardian t. Verenigd Koninkrijk, §59).

2.4.18.c.

De tenlastelegging D.3 is derhalve niet bewezen.

2.4.19.

Onder de tenlastelegging E wordt de beklaagde verweten te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan, wegens hun geslacht, zoals bedoeld in artikel 27, 4° van de Genderwet.

De opiniërende gezegden van de beklaagde geïllustreerd door deze tenlastelegging worden hieronder besproken

2.4.20.

Het begrip “haat” zoals bedoeld in artikel 27, 3° van de Genderwet dient te worden begrepen in zijn gebruikelijke betekenis (vgl. GwH, 12 februari 2009, nr. 17/2009, B.67.3).

In zijn gebruikelijke betekenis is haat een sterke emotie van diepe afkeer. Dit begrip drukt derhalve een sterker negatief gevoel uit dan louter paternalisme of geringschatting, en sterker ook dan een gewone belediging of loutere minachting.

2.4.21.

Door vrouwen te percipiëren als opportunisten “vrouwen willen wel de privileges van de mannelijke bescherming en het mannelijke geld, maar ze willen niet meer hun benen opendoen” – hierna aangeduid als tenlastelegging E.1

Onder verwijzing naar hetgeen hierboven werd gesteld onder randnummer 2.4.18.b, dient vastgesteld dat het bedoelde gezegde de platvloerse uitdrukking betreft van een gedachte die op zich genomen beschermd wordt door de vrijheid van meningsuiting.

Het gewoon beledigend karakter van dit gezegde is niet van die aard dat moet worden aangenomen dat hiermee wordt aangezet tot haat of geweld, of dat de beklaagde met deze uitspraak dit doel voor ogen had.

De tenlastelegging E.1 is niet bewezen.

2.4.22.

Door te verkondigen : “De beste vrouwen zijn ontmaagd rond hun 14de. Al wat rond hun 20-21 maagd was, leert het nooit nog”; “Johnson heeft zelf vorige week nog gezegd, iets in de trant van “kinderen van alleenstaande moeders”, enfin soit, dat was het uitschot van de maatschappij. Dat is de premier die dat zegt. Waarom zegt die dat. Omdat dat zo is.” ;“Ik sta met mijn voeten op grond, natuurlijk veel meer dan gelijk welke collega. Mijne collega in het ziekenhuis. Neem nu, die is pediater. Ja, dan is het een vrouw hé.” – hierna aangeduid als tenlastelegging E.2

2.4.22.a.

Wat betreft het gezegde “De beste vrouwen zijn ontmaagd rond hun 14de. Al wat rond hun 20-21 maagd was, leert het nooit nog”, wordt geoordeeld als volgt.

Het ontgaat het hof waarom dit – weliswaar zeer platvloerse – gezegde zou aanzetten tot haat of geweld jegens vrouwen. De veronderstelling van de burgerlijke partij Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, als zou de beklagde daarmee mannen hebben willen aansporen om meisjes te ontmaagden aan de bedoelde leeftijd, is vergezocht en weinig overtuigend.

Uit de context waarin dit gezegde door de beklagde werd gedaan, blijkt trouwens dat hij dit gezegde op een schertsende wijze deed, vermits deze onmiddellijk werd gevolgd door de woorden “Nee, nee, effe serieus zijn”, en de beklagde vervolgens een ernstig bedoeld betoog aanvatte over het verband tussen creativiteit en seksuele activiteit. Zoals hoger reeds aangegeven, is het niet aan het hof om de smaak van humor te beoordelen.

2.4.22.b.

Wat betreft dit gezegde : “Johnson heeft zelf vorige week nog gezegd, iets in de trant van “kinderen van alleenstaande moeders”, enfin soit, dat was het uitschot van de maatschappij. Dat is de premier die dat zegt. Waarom zegt die dat. Omdat dat zo is.”, wordt geoordeeld als volgt.

Naar het oordeel van het hof gaat dit gezegde, en in het bijzonder de uitdrukking “uitschot”, kennelijk de normen te buiten van ook gewoon beledigend taalgebruik. Het gaat naar alle redelijke maatstaven om een belediging van een uitzonderlijk erge aard, die als zodanig aanzet tot haat jegens alleenstaande moeders en hun kinderen. De omstandigheid dat de beklagde het specifiek heeft over moeders – en niet over de ouders of de vaders van alleenstaande kinderen – toont aan dat hij de bedoelde groep viseert omwille van het geslacht.

Het woord “uitschot” is een bijzonder sterke en haatdragende uitdrukking en het gebruik daarvan toont aan dat de beklagde hier wetens en willens aanzet tot haat. Indien dit begrip op een gelijkaardige wijze zou worden aangewend met betrekking tot eender welke etnische groep – bijvoorbeeld joden of zigeuners – zou er niet de minste redelijke twijfel over bestaan dat daarmee wordt aangezet tot haat. Er valt niet in te zien waarom hierover anders zou moeten worden geoordeeld indien de doelgroep alleenstaande moeders en hun kinderen betreft.

Het ter terechtzitting namens de beklagde gevoerde verweer, als zou hij enkel weergegeven hebben wat een voormalige Britse premier zou hebben gezegd, kan niet aangenomen worden. Vooreerst maakt de beklagde niet in het minst aannemelijk dat de bedoelde voormalige Britse premier dergelijke bewoordingen zou hebben gebruikt, en acht het hof dit trouwens hoogst onwaarschijnlijk. Bovendien heeft de beklagde zich dit gezegde eigen gemaakt door de woorden “Omdat dat zo is.”, waarmee hij heeft duidelijk gemaakt dat hij zich achter dit gezegde schaaft.

De tenlastelegging E.2 is bewezen in de mate waarin deze betrekking heeft op het hierboven beoordeelde gezegde.

2.4.22.c.

Wat betreft het gezegde : “Ik sta met mijn voeten op grond, natuurlijk veel meer dan gelijk welke collega. Mijne collega in het ziekenhuis. Neem nu, die is pediater. Ja, dan is het een vrouw hé.”, wordt geoordeeld als volgt.

Het ontgaat het hof volkomen hoe en waarom dit gezegde zou aanzetten tot haat en geweld jegens vrouwen omwille van hun geslacht.

2.4.23.

Uit wat voorafgaat volgt dat de feiten omschreven onder de tenlasteleggingen A.2, D.2 in zoverre betrekking hebbende op het gezegde waarin vrouwen met honden vergeleken worden, en E.2 in zoverre betrekking hebbende op het gezegde waarin kinderen van alleenstaande moeders “uitschot” genoemd worden, en de schuld van de beklaagde aan de onder de voormelde tenlasteleggingen bedoelde misdrijven, bewezen zijn.

Is niet bewezen: de schuld van de beklaagde aan de tenlasteleggingen A.1, A.3, A.4, B.1, B.2, B.3, B.4, C, D.1, D.2 in zoverre betrekking hebben op andere gezegden dan deze hierboven bedoeld, D.3, E.1 en E.2 in zoverre betrekking hebbende op andere gezegden dan deze hierboven bedoeld.

2.4.24.

De overwegingen vervat onder de randnummers 2.4.4, 2.4.17 en 2.4.22.b met betrekking tot de schuld van de beklaagde aan de daarin bedoelde tenlasteleggingen, de zeer ernstige en manifest grensoverschrijdende aard van de daarin bedoelde gezegden, en de overwegingen vervat onder randnummers 3.2 en 3.3, hieronder, met betrekking tot de aan de beklaagde op te leggen bestraffing en deze bestraffing zelf, tonen aan dat de beperking van het recht op vrije meningsuiting ten aanzien van de beklaagde zoals voortvloeiend uit onderhavig arrest proportioneel is met het legitieme doel beoogd door de desbetreffende wetsbepalingen – met name het beteugelen van seksisme of discriminatie – of haatmisdrijven op grond van het geslacht – en, dat de gronden voor deze beperking concreet aangewezen en relevant zijn, en ook volstaan, en dit alles mede rekening houdende met de aard en de gestrengheid van de hierna bepaalde bestraffing.

3. De strafmaat

3.1.

De feiten omschreven onder de tenlasteleggingen A.2, D.2 in zoverre betrekking hebbende op het gezegde waarin vrouwen met honden vergeleken worden, en E.2 in zoverre betrekking hebbende op het gezegde waarin kinderen van alleenstaande moeders “uitschot” genoemd worden, vormen in hoofde van de beklaagde de opeenvolgende en voortgezette uitvoering van eenzelfde misdadig opzet, daar zij onderling verbonden zijn door eenheid van doel en verwezenlijking, zodat ingevolge artikel 65 van het Strafwetboek voor deze feiten samen slechts één straf dient te worden opgelegd.

3.2.

Bij de bestraffing van een opiniedelict vereist artikel 10 EVRM dat deze bestraffing proportioneel is met de ernst van het misdrijf en dat bijzondere aandacht wordt besteed aan de aard van de bestraffing in functie van het algemeen effect op de vrijheid van meningsuiting. Uit de rechtspraak van het EHRM komt in dit verband naar voor dat het opleggen van een vrijheidsstraf wegens een opiniedelict enkel in hoogst uitzonderlijke gevallen verzoenbaar is met het grondrecht vervat in artikel 10 EVRM (vgl. o.m. EHRM, *Stomakhin t. Rusland*, § 126; *Skalka t. Polen*, §§ 41-42; *Fatullayev t. Azerbeidzjan*, § 102).

Rekening houdende met de voormelde criteria en met de ernst, draagwijdte en impact van de gezegden gedaan door de beklagde en bedoeld onder randnummer 3.1, hierboven, zijn de bedoelde gezegden niet van die aard dat zij kunnen worden bestraft met een vrijheidsstraf zonder afbreuk te doen aan de voormelde voorwaarde van proportionaliteit opgelegd door artikel 10 EVRM.

Hierbij moet worden rekening gehouden met de omstandigheden dat de beklagde deze uitspraken deed tijdens een voordracht waarin (a) een veelheid van onderwerpen werd besproken op een zeer onverbloemde wijze, en niet alleen de zienswijze van de beklagde met betrekking tot vrouwen; dat (b) sommige onderdelen van deze voordracht – zij het niet de onder randnummer 3.1 bedoelde gezegden – kennelijk satirisch waren bedoeld; en dat (c) de onder randnummer 3.1 bedoelde gezegden slechts zeer beperkte onderdelen uitmaakten van de ongeveer twee uur durende voordracht van de beklagde.

3.3.

De hierna bepaalde geldboete zal de beklagde duidelijk maken dat de vrijheid van meningsuiting niet geheel onbeperkt is en zich niet uitstrekt tot gezegden die in zelfs de meest ruimdenkende benadering van dit recht ontoelaatbaar zijn. De beklagde dient daarenboven het besef te worden bijgebracht van de bijzonder grievende aard van de onder randnummer 3.1 bedoelde gezegden voor diegenen die daarin werden geïmpliceerd.

Anders dan de beklagde lijkt te denken, vloeit deze beperking van de vrijheid van meningsuiting niet voort uit deze of gene hedendaagse overgevoeligheid voor afwijkende of controversiële opinies, maar heeft een zekere beperking van de vrijheid van meningsuiting steeds besloten gelegen in dit grondrecht en maakt deze concreet trouwens reeds deel uit van ons materieel strafrecht sedert het begin van de 19de eeuw.

Bij het bepalen van de geldboete wordt rekening gehouden met, enerzijds, het gunstig strafverleden van de beklagde, en anderzijds met de vaststelling dat de beklagde door eigen toedoen in Vlaanderen een bekende persoonlijkheid is geworden, zodat hij er zich bewust van had moeten zijn dat zijn gezegden een ruime weerklank zouden vinden.

De omstandigheid dat de beklagde aannemelijk maakt dat hij niet wist dat zijn voordracht zou worden opgenomen en gestreamd, en dat hij op dit punt verschalkt

werd door de organisatoren, doet aan het voorgaande geen afbreuk, vermits, indien dit laatste anders was geweest, het hof ook een hogere geldboete dan de hierna bepaalde zou hebben opgelegd.

3.4.

De kosten gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie werden niet uitsluitend veroorzaakt door de strafvervolging met betrekking tot de gezegden van de beklaagde bedoeld onder randnummer 3.1, hierboven, maar evenzeer door de strafvervolging van de beklaagde met betrekking tot gezegden die kennelijk beschermd worden door het recht op vrije meningsuiting, zoals o.m. de gezegden bedoeld onder de randnummers 2.4.16, 2.4.18.a en 2.4.22.c. Het komt dan ook gepast voor een gedeelte van deze kosten ten laste van de Staat te laten. Het hof raamt de kosten verbonden aan de strafvervolging met betrekking tot de gezegden van de beklaagde bedoeld onder randnummer 3.1 hierboven op de helft van het totaal voor beide aanleggen.

De beklaagde is aldus gehouden tot de helft van de kosten gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie in eerste aanleg en tot de helft van de kosten gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie in hoger beroep. Voor het overige blijven de kosten ten laste van de Staat.

3.5.

De beklaagde is voorts gehouden tot de bijdrage van 200,00 EUR voor het Fonds voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en de occasionele redders; tot de bijdrage van 24,00 EUR voor het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand; en tot de bijdrage van 58,24 EUR voor de beheerskosten in strafzaken.

3.6.

Met betrekking tot de overtuigingsstukken wordt beslist zoals hierna bepaald.

4. Op burgerlijk gebied

4.1.

De burgerlijke partij Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen vordert voor het hof de bevestiging van het bestreden vonnis, waarin haar een schadevergoeding werd toegekend van 1.489,00 EUR, meer interesten en kosten.

De beklaagde betwist deze vordering zowel principieel als, ondergeschikt, cijfermatig.

Het hof oordeelt diengaangende als volgt.

4.2.

4.2.1.

De beklaagde werpt op dat de burgerlijke partijstelling van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen onontvankelijk is omdat (sterk samengevat) (a) de bedoelde

burgerlijke partijstelling een politieke actie zou zijn gericht tegen de conservatieve overtuigingen van de organisatoren van de voordracht van de beklaagde, en (b) omdat een burgerlijke partijstelling door het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen enkel ontvankelijk zou zijn wanneer het slachtoffer geïdentificeerd is en heeft ingestemd met de tussenkomst van de voormelde burgerlijke partij.

4.2.2.

Artikel 4, 6° van de wet van 16 december 2002 houdende oprichting van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, verleent dit Instituut de bevoegdheid om in rechte op te treden in de rechtsgeschillen waar de toepassing van de wet van 10 mei 2007 – meer bepaald de Genderwet – aanleiding toe geeft.

De strafvervolgung met betrekking tot de tenlasteleggingen B, C, D en E betreft een dergelijk rechtsgeschil.

Uit geen enkele bepaling van deze wet of van de Genderwet vloeit voort dat de strafrechter de toelaatbaarheid van dit optreden in rechte moet beoordelen in functie van het al dan niet politiek geïnspireerd karakter daarvan.

Evenmin volgt uit artikel 36 van de Genderwet dat de ontvankelijkheid van dit optreden in rechte afhangt van de identificatie en de instemming van het slachtoffer, maar wel dat, wanneer het slachtoffer van de discriminatie een geïdentificeerd natuurlijk persoon of rechtspersoon betreft, de instemming van deze laatste is vereist opdat de burgerlijke partij Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen ontvankelijk zou kunnen tussenkomen in de procedure. De lastens de beklaagde ten deze weerhouden inbreuken op de Genderwet behoren niet tot deze laatste categorie.

4.2.3.

Het middel van de beklaagde is ongegrond.

4.3.

4.3.1.

De burgerlijke partij Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen begroot haar schade naar billijkheid op 1.489,00 EUR – welk bedrag werd gekomen door het optellen van 1 symbolische euro per melding die deze burgerlijke partij ontving naar aanleiding van de voordracht van de beklaagde.

Dit zou een billijke vergoeding vormen voor de morele schade geleden door het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen – schade die omschreven wordt als “de schade aan het maatschappelijk belang ter bescherming waarvan zij optreedt.”

4.3.2.

Deze schadebegroting is inventief maar niet naar recht verantwoord, om de hierna volgende redenen.

De vordering uit hoofde van delictuele of quasi-delictuele aansprakelijkheid beoogt enkel de vergoeding van de werkelijke, reëel geleden schade. De burgerlijke partij Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen maakt niet aannemelijk dat haar werkelijke, reëel geleden schade overeenstemt of kan overeenstemmen met een veelvoud van symbolische schadevergoedingen. Dit blijkt ook nergens uit.

Voorts moet worden betwijfeld of de burgerlijke partij Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen haar eigen schade kan gelijkstellen met – of kan bepalen in functie van – de algemene schade die voortvloeit uit de schending van het maatschappelijk belang ter bescherming waarvan zij optreedt. Genoegdoening voor de schending van het maatschappelijk belang dat ten grondslag ligt aan een strafrechtelijk afdwingbare norm, wordt in beginsel bewerkstelligd door de bij de wet bepaalde bestraffing. De vordering strekkende tot het bekomen van deze genoegdoening komt uitsluitend het openbaar ministerie toe. De zienswijze van de burgerlijke partij Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen in dit verband, lijkt aan de door haar gevorderde schadevergoeding een punitief karakter te verlenen, hetgeen ten deze niet toegelaten is.

Tenslotte, kan het hof niet uitmaken of de meldingen waarvan de burgerlijke partij Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen gewag maakt, betrekking hadden op de gezegden van de beklaagde bedoeld onder randnummer 3.1 hierboven, dan wel op de gezegden bedoeld onder de voormelde tenlasteleggingen A, B, C, D en E in de mate waarin het hof deze tenlasteleggingen niet bewezen heeft verklaard.

4.3.3.

Rekening houdende met de vaststelling dat de burgerlijke partij Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen als doel en taak heeft om toe te zien op de naleving van de gelijkheid van vrouwen en mannen, en om elke discriminatie en ongelijkheid op basis van geslacht te bestrijden (artikel 3 van de wet van 16 december 2012, voormeld), moet worden aangenomen dat deze burgerlijke partij een zekere schade leed als gevolg van de gezegden van de beklaagde bedoeld onder de tenlastelegging D.2 in zoverre betrekking hebbende op het gezegde waarin vrouwen met honden vergeleken worden, en de tenlastelegging E.2 in zoverre betrekking hebbende op het gezegde waarin kinderen van alleenstaande moeders “uitschot” genoemd worden. De andersluidende zienswijze van de beklaagde is ongegrond.

In afwezigheid van precieze maatstaven ter bepaling van deze schade wordt deze door het hof naar billijkheid begroot op 1,00 EUR. Het meergevorderde is ongegrond.

De beklaagde is voorts gehouden tot de kosten gevallen aan de zijde van de voormelde burgerlijke partij in beide aanleggen, waaronder de rechtsplegingsvergoeding van 225,00 EUR per aanleg.

4.4.

4.4.1.

De burgerlijke partij Universiteit Gent vordert voor het hof de bevestiging van het bestreden vonnis, waarin haar een schadevergoeding werd toegekend van 1.000,00 EUR, meer interesten en kosten.

4.4.2.

Deze burgerlijke partij omschrijft haar schade als morele schade, voortvloeiende uit de aantasting van haar eer, goede naam en faam, die veroorzaakt zou zijn door de omstandigheid dat de beklaagde zijn voordracht hield in een lokaal van de Universiteit Gent.

Ten bewijze daarvan voegt de burgerlijke partij Universiteit Gent een reeks geanonimiseerde email-berichten houdende klachten van derden aangaande de desbetreffende lezing en de omstandigheid dat deze plaatsvond in een lokaal van de voormelde burgerlijke partij.

4.4.3.

De beklaagde betwist deze vordering zowel principieel als, ondergeschikt, cijfermatig.

4.4.4.

Het hof oordeelt diengaangaande als volgt.

Het is van algemene bekendheid dat universiteiten van oudsher een platform bieden voor contestatie, controverse, en het aftasten van intellectuele grenzen en de grenzen van de vrije meningsuiting, inzonderheid wat betreft het openbaar uiten van meningen betreffende filosofieën, politieke ideologieën, normen of waarden, die soms ver verwijderd liggen van hetgeen op dat ogenblik maatschappelijk gangbaar of aanvaardbaar wordt geacht.

Als zodanig zijn universiteiten niet vergelijkbaar met openbare instellingen die deze kenmerken niet vertonen.

Hieruit volgt dat in de regel – en onder voorbehoud van wat volgt – universiteiten geen reputatieschade lijden wanneer zij een platform bieden voor meningen betreffende filosofieën, politieke ideologieën, normen of waarden die sommigen of zelfs een aanzienlijk deel van de bevolking als grievend, aanstootgevend of irritant ervaren, vermits de gemiddelde persoon zulks zal toeschrijven aan voormelde, van algemene bekendheid zijnde en algemeen aanvaarde kenmerken van een universiteit, en de betrokken filosofieën, politieke ideologieën, normen of waarden niet met de universiteit zelf zal identificeren.

De enkele omstandigheid dat bepaalde personen – die zich het voormeld van algemene bekendheid zijnde gegeven blijkbaar niet eigen hebben gemaakt – beweren geschokt te zijn door de gezegden van de beklaagde, kan derhalve niet aantonen dat de burgerlijke partij Universiteit Gent reputatieschade leed als gevolg van de gezegden van de beklaagde bedoeld onder randnummer 3.1, hierboven.

4.4.5.

Aangenomen kan worden dat hetgeen voorafgaat niet geldt voor meningsuitingen die prima facie tot haat en geweld aanzetten, zoals bedoeld in artikel 17 EVRM en nader omschreven in de rechtspraak van het EHRM.

In dit verband dient evenwel bemerkt dat, gelet op de context waarin de beklagde de onder randnummer 3.1 bedoelde uitspraken deed (zie randnummer 3.2), betwijfeld moet worden of deze beantwoorden aan de strenge criteria vereist door artikel 17 EVRM (vgl. M'Bala t. Frankrijk, §41; Vajnai t. Hongarije, §53; Faber t. Hongarije, §36; Lilliendahl t. IJsland, §§33-39).

Hoogstens zou dit het geval kunnen zijn voor het gezegde bedoeld onder de tenlastelegging E.2 in zoverre betrekking hebbende op het gezegde waarin kinderen van alleenstaande moeders "uitschot" genoemd worden (zie randnummer 2.4.22.b), maar niet voor de andere gezegden.

Uit geen enkele van de door de burgerlijke partij Universiteit Gent bijgebrachte geanonimiseerde meldingen, blijkt evenwel dat deze werden gedaan omwille van de onder de tenlastelegging E.2 bedoelde uitspraak zoals hierboven gespecificeerd, en niet omwille van de andere onder randnummer 3.1 bedoelde gezegden dan wel omwille van gezegden waaromtrent de beklagde van rechtsvervolging werd ontslagen.

De burgerlijke partij Universiteit Gent bewijst aldus niet het bestaan van schade. Haar vordering is ongegrond.

OP DEZE GRONDEN,

HET HOF, rechtdoende op tegenspraak,

(...)

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en daarover ten gronde oordelend binnen de perken van de grieven zoals hoger bedoeld;

Doet het bestreden vonnis te niet, en opnieuw ten gronde oordelend:

Op strafgebied

Na henummering van de tenlasteleggingen zoals hoger bedoeld;

Verklaart de tenlasteleggingen A.1, A.3, A.4, B.1, B.2, B.3, B.4, C, D.1, D.2 in zoverre betrekking hebben op andere gezegden dan deze hieronder bedoeld, D.3, E.1 en E.2 in zoverre betrekking hebbende op andere gezegden dan deze hieronder bedoeld, niet bewezen in hoofde van de beklagde J.H. en ontslaat hem dienaangaande van rechtsvervolging;

Verklaart de tenlasteleggingen A.2, D.2 in zoverre betrekking hebbende op het gezegde waarin vrouwen met honden vergeleken worden, en E.2 in zoverre betrekking hebbende op het gezegde waarin kinderen van alleenstaande moeders "uitschot" genoemd worden, bewezen lastens de beklagde J.H. en veroordeelt hem voor de

aldus bewezen verklaarde tenlasteleggingen samen tot een geldboete van HONDERD VIJFENTWINTIG EURO (125,00 EUR), na verhoging met zeventig opdecimen gebracht op DUIZEND EURO (1.000,00 EUR);

Zegt dat bij niet-betaling binnen de door de wet bepaalde termijn deze geldboete zal vervangen kunnen worden door een gevangenisstraf van een maand;

Zegt dat de beklaagde J.H. gehouden is tot de bijdrage van 200,00 EUR aan het Fonds voor slachtoffers van opzettelijke gewelddaden;

Zegt dat de beklaagde J.H. gehouden is tot de bijdrage van 24,00 EUR aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand;

Zegt dat de beklaagde J.H. gehouden is tot de bijdrage van 58,24 EUR voor de beheerskosten in strafzaken;

Veroordeelt de beklaagde J.H. tot de helft van de kosten gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie in eerste aanleg in hun geheel begroot op 136,74 EUR;

Veroordeelt de beklaagde J.H. tot de helft van de kosten gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie in graad van hoger beroep in hun geheel begroot op 185,15 EUR;

Laat voor het overige de kosten ten laste van de Belgische Staat;

Stelt de overtuigingsstukken 2020/0867 en 2020/02648 ter beschikking aan het openbaar ministerie om te handelen als naar recht;

Op burgerlijk gebied

Veroordeelt de beklaagde J.H. tot betaling van een schadevergoeding van 1,00 EUR aan het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen; verklaart het meer- of andersgevorderde ongegrond;

Veroordeelt de beklaagde J.H. tot de kosten gevallen aan de zijde van de burgerlijke partij Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen in beide aanleggen, waaronder de rechtsplegingsvergoeding van 225,00 EUR per aanleg;

Verklaart de vordering van de burgerlijke partij Universiteit Gent ongegrond; laat de kosten gevallen aan de zijde van de burgerlijke partij Universiteit Gent in beide aanleggen te eigen laste;